

VIDZEMES RAJONA TIESAS DARBĪBAS ATTĪSTĪBAS KONCEPCIJA

Vidzemes rajona tiesas darbības attīstības koncepcija izstrādāta pamatojoties uz Tieslietu padomes 2019. gada 15. martā apstiprināto Rajona (pilsētas) tiesas un apgabaltiesas priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka un tiesu nama priekšsēdētāja izvirzīšanas un iecelšanas kārtības 5. punktu un Tiesu administrācijas 2025. gada 13. jūnijā izsludināto konkursu uz Vidzemes rajona tiesas priekšsēdētāja vietnieka amatu atbalsta sniegšanai tiesas priekšsēdētājam krimināllietu jautājumos.

Stratēģijas izstrādē ņemu vērā Tieslietu padomes darbības stratēģijā 2021.-2025. gadam noteikto efektīvas un kvalitatīvas tiesu varas mērķi – veicināt tiesas neatkarību, stiprināt uzticību tiesai, nodrošinot sabiedrībai ērtu, pieejamu, uzticamu un taisnīgu tiesu, kurā tiks nodrošināts kvalitatīvs un efektīvs tiesas process.

Koncepcijā tiek norādīts redzējums par Vidzemes rajona tiesas turpmāko attīstību.

1. Stratēģiskā vadība

Saskaņā ar Tieslietu padomes 2023. gada 30. maija lēmumu Nr. 26 “Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām” Vidzemes rajona tiesa atrodas Valmierā, Alūksnē, Cēsīs, Gulbenē, Limbažos, Madonā un Valkā.

Nolūkā nodrošināt tiesas pieejamību Vidzemes reģiona iedzīvotājiem, ir būtiski saglabāt tiesas atrašanās vietas esošajās pilsētās. Ņemot vērā tiesas darbības plašo teritoriju un atrašanos vairākās ēkās, svarīgi tiesas vadībai īstenot regulāru un ātru komunikāciju ne tikai ar tiesas tiesnešiem, bet arī tiesas darbiniekiem. Vienlaikus jāsaglabā tiesas pieejamība iedzīvotājiem, lai Vidzemes reģiona iedzīvotājiem ir pieejama tiesa dzīvesvietai tuvākajā pilsētā, ikkatrā no tām saņemot vienlīdz kvalitatīvu pakalpojumu.

Mērķis – efektīva, ērta, sabiedrībai saprotama un pieejama tiesu sistēma. Lai īstenotu noteikto mērķi, nepieciešams:

- 1.1. lai nodrošinātu efektīvu lietu izskatīšanas pārvaldību, nepieciešams samazināt tiesvedības ilgumu, kas ietver ne tikai tiesnešu noslodzes izlīdzināšanu un tiesnešu specializāciju, bet arī paredz savlaicīgas lietu izskatīšanas kavējošo faktoru izvērtēšanu, reaģējot un tos iespēju robežās novēršot. Svarīgi izvērtēt lietu izskatīšanas termiņu, ņemot vērā lietu kategorijas, to sarežģītību un apjomu;
- 1.2. nodrošināt tiesas pieejamību procesa dalībniekiem. Nepieciešams veicināt procesa dalībnieku iespējas piedalīties tiesas procesā, izmantojot tehnoloģiju iespējas;
- 1.3. veicināt sadarbību ar Vidzemes apgabaltiesu un Senātu, lai nodrošinātu ātrāku informācijas par aktualitātēm lietu izskatīšanā nodošanu tiesnešiem;
- 1.4. attīstīt sabiedrības informēšanu par Vidzemes rajona tiesā izskatītajām krimināllietām, kuras skar sabiedrībā nozīmīgus un aktuālus jautājumus. Tādējādi tiks veicināta sabiedrības uzticēšanās tiesai, kas nodrošinās objektīvas informācijas nodošanu tai;
- 1.5. veicināt tiesnešu un tiesu darbinieku iesaisti e-lietas platformas attīstībā un pielietošanā ikdienas darbā, lai nodrošinātu tieši tiesas darbā nepieciešamo rīku un uzlabojumu ieviešanu.

2. Tiesnešu vadība

Saskaņā ar Tieslietu Padomes 2025. gada 14. marta lēmumu Nr. 20 Vidzemes rajona tiesā ir noteiktas 39 tiesnešu amata vietas, no kurām tiesnešu skaits, kas izmantojams vakanto

tiesneša amata vietu aizpildīšanai, ir 36. Faktiski tiesneša amata pienākumus ar specializāciju krimināllietās pilda 8 tiesneši, tostarp tiesas priekšsēdētāja. Tiesneši ar specializāciju krimināllietās strādā Vidzemes rajona tiesā Valmierā, Cēsīs, Gulbenē, Alūksnē. Attiecīgi Vidzemes rajona tiesā Limbažos, Valkā un Madonā šādu tiesnešu nav. Tādējādi viens no galvenajiem izaicinājumiem ir aizpildīt vakantās tiesnešu amata vietas, nodrošināt tiesas pieejamību krimināllietu izskatīšanā visās Vidzemes rajona tiesas ēkās.

Vidzemes rajona tiesā tiesneši ar specializāciju krimināllietās nestrādā visās tiesas ēkās, kas nesaskan ar prokuratūras un valsts policijas iestāžu izvietojumu. Tādējādi nepieciešams tiesā saņemtās krimināllietas nodot izskatīšanai vienmērīgi, sadalot slodzi starp visiem tiesnešiem neatkarīgi no pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšanas vietas, vienlaicīgi to salāgojot ar procesa dalībnieku pieejamību tiesai.

Vidzemes rajona tiesā tiesneši ar specializāciju krimināllietās izskata arī administratīvo pārkāpumu lietas, kas ievērojami palielina tiesnešu slodzi.

Mērķis – nodrošināt lietu kvalitatīvu, savlaicīgu izskatīšanu un vienotu tiesu praksi. Lai īstenotu noteikto mērķi, nepieciešams:

- 2.1.pastāvīgi uzraudzīt un izvērtēt lietu izskatīšanas termiņus, apzinot to kavējošos faktorus, meklējot risinājumus to novēršanai;
- 2.2.nepieciešama savlaicīga informācijas apmaiņa par aktualitātēm krimināllietu izskatīšanā starp tiesnešiem. Pēc nepieciešamības organizēt tiesnešu apspriedes, lai identificētu aktuālos tiesībspējamības un lietvedības jautājumus. Saistībā ar apjomīgiem grozījumiem darbam nepieciešamajos normatīvajos aktos, nepieciešams sniegt tiesnešiem atbalstu jauno likuma normu piemērošanā. Nepieciešams aktualizēt jaunāko judikatūru, tai skaitā, apgabaltiesas nolēmumos ietvertās atziņas;
- 2.3.nepieciešams veidot vienotu tiesu praksi administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanā, nodrošinot informācijas apriti par apelācijas instances atziņām;
- 2.4.motivēt tiesnešus iesaistīties normatīvo aktu izstrādes darba grupās, pašpārvaldē;
- 2.5.labvēlīga mikroklimata stiprināšanai tiesnešu vidū vēlams tiesas vadībai, iespēju robežās, apmeklēt katru no tiesu namiem, personiski aprunāties ar katru no tiesnešiem, tādējādi tieši apzinot katra tiesneša vajadzības.

3. Personāla vadība

Lai nodrošinātu tiesas darbu, nozīmīga loma ir kompetentam tiesas personālam. Tas ir svarīgi gan sniedzot tiesas pakalpojumus tiesas apmeklētājiem, gan attiecīgo procesu dalībniekiem, gan tiesnešiem. Tiesu darbinieki ļoti bieži ir pirmās personas, ar kurām tiesu apmeklētāji vai procesu dalībnieki saskaras, komunicē un tieši no tiesas darbinieku attieksmes, profesionalitātes, ētiskuma ir atkarīgs, kāds iespaids par tiesu tiek radīts. Savukārt tiesnešu darba efektivitāte ir tiešā veidā saistīta ar atbalsta personāla sniegto tehnisko atbalstu un profesionalitāti.

Mērķis – kvalificēts un efektīvs tiesas atbalsta personāls. Lai īstenotu noteikto mērķi, nepieciešams:

- 3.1.motivācijas veicināšana un labvēlīgu darba apstākļu nodrošināšana, tostarp nodrošinot tiesas vadības pieejamību personālam;

- 3.2.nodrošināt tiesas darbinieku apmācību un profesionālo zināšanu paaugstināšanu, skaidrojot jaunākos tiesību aktus, sniedzot atbalstu lietvedības noteikumu ievērošanā, kā arī apmācot darbā ar jaunākajām tehnoloģijām;
- 3.3.iesaistīt tiesneša palīgu aktuālās tiesu prakses apspriešanā, stimulēt tiesnešu palīgus iegūt izglītību un attīstīt savas prasmes, lai viņi nākotnē varētu veiksmīgi kandidēt uz tiesneša amatu.

4. Administratīvā vadība

Tiesas administratīvajai vadībai ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu tiesas kā iestādes efektīvu darbību. Tas sasaucas ar mērķi nodrošināt tiesas pieejamību visās Vidzemes rajona tiesas ēkās septiņās pilsētās. Attiecīgi katram tiesas apmeklētājam, procesa dalībniekam ir jāsaņem vienlīdz kvalitatīvs pakalpojums katrā no tām, savukārt ikkatram tiesas darbiniekam ir jānodrošina vienlīdzīgi darba apstākļi.

Mērķis – kvalitatīva tiesas darba organizācija, efektīvs lietvedības un tiesvedības process. Lai īstenotu noteikto mērķi, nepieciešams:

- 4.1.sadarbības veicināšana ar Tiesu administrāciju un Tiesu namu aģentūru darba vides un tehniskā nodrošinājuma uzlabošanai;
- 4.2.administratīvajai vadībai jāveicina informācijas apmaiņa par aktualitātēm tiesas darbā starp visiem tiesas darbiniekiem, tai skaitā, starp dažādās tiesas ēkās strādājošiem;
- 4.3.īstenot pasākumus un informācijas apmaiņu, kas motivē darbiniekus saskatīt izaugsmes iespējas tiesas ietvaros.

Vidzemes rajona tiesas tiesnese
2025. gada 30. jūnijā

Sandra Kalniņa

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu